

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n.
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
 у вівторок, четвер і суботу.
 Видає Стіваришениа "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЗМЕНШЕННЯ ДНІВ ПРАЦІ, ЧИ ЧИСЛА РОБІТНИКІВ?

Таке хитре питання-доставлено юніям робітникам в адлянодоржних шпанах. І робітники ці морочать собі ним голови скрізь: на юнійних і публічних мітингах, в приватних розмовах, гуртом і з поодиноким.

Як краще голосувати: чи за тим, щоб скоротити дні праці та дати спрону всім тим робітникам, що зараз працюють в шпанах, працювати хоч по трохи кожного тижня, чи за тим, щоб частину робітників відложити, а ті, що остануть, нехай працюють по сорок чотири години в тиждень, як дотепер працювали? — питають одні другий.

Б між цими юнійними робітниками такі, що стоять за відкладенням робітників, а задержанням дотеперішньої кількості годин праці, а є й такі, що висказуються за скороченням днів праці і задержанням всіх робітників, що зараз працюють в шпанах. Одні і другі мають аргументи на виправдання свого становища.

Перші доказують, що скорочення днів праці і задержання всіх робітників на руку роботодавцям а на шкоду юніям і робітникам взагалі, бо це означає цілковите знехтування контракту заключеного з юніями, в якому застережено сорок чотири години праці в тиждень, робити юнію, коли вони не зможуть відстояти цих годин праці, а в остаточному наслідку пониження платні, бо роботодавець скаже робітникам, що вони й за менше можуть вижити. Що до робітників, яких відкладає-б від праці в шпанах, то на думку цих перших, мали-б це бути ті, що працюють в шпанах недовго, а вони й так до юній не належать. Впрямі, кажуть це й те, що ці, котрі працюватимуть повні години в шпанах, зможуть підтримати юнію, а коли-б скоротити дні праці, тоді не буде авідки це зробити.

Другі покликаються на справедливість, братерські робітничі почування та заявляють, що відкладення певної кількості робітників від праці викличе в робітничих рядах негодуння та нарікання тих, що не працюватимуть проти них, що остануться при праці. Це пошкодить великим змаганням до робітничої солідарності і т. д. А вже краще, на думку цих других, скоротити дні праці і всім працювати по трохи та разом боротися проти такого положення.

В деяких (сіпарських) шпанах вже переведено голосування над цим питанням, а в прочих будуть це голосувати. Хоч вислід дотеперішнього голосування ще невідомий, то загально сподіються, що більшість юнійних робітників зайнятися за відкладенням певної кількості робітників і задержанням застереженої в контракті кількості годин праці.

Ми зовсім не намірені обороняти становище одних або других, тоб-то одної пропозиції роботодавців або другої, хоч нас запитують, щоб сказати, хто, мовляв, має слухати. Бо на жаль і між робітниками-комуністами немає ясного погляду на цю справу і дехто з товаришів сердиться, чому Центральний Екзекутивний Комітет Комуністичної Партії Канади не взяв цього питання під розвагу і не сказав, як робітники повинні голосувати.

На нашу думку ні Ц.Е.К., ні члени Комуністичної Партії не повинні радити, як голосувати, але повинні закликати робітників не голосувати зовсім. Бо це зовсім не їхня справа, це діло роботодавців, які в хитрий спосіб хотять за свої власні наміри і вички скласти відвільність на самих таких робітників.

Роботодавці, сіпарські і правительствені адлянодоржні шпани, вже давно контракт з юніями зломали, бо вже-ж відклали робітників від праці в шпанах, отже не додержувались умов, якою вони зобов'язалися дати робітникам сорок чотири години праці в тиждень. Вони наміряють і будуть це робити в майбутньому. Але вони хитрі і, замість брати на себе відповідальність за найбільші свої кроки авідля зменшення кількості робітників або днів їхньої праці, а тимсамим і своїх видатків, стараються вложити її на юнійних робітників. Нащо їм здалося, щоб на них хтось нарікав, був озлоблений і боровся проти них, коли цього всего можна уникнути, давши це хитро сформоване питання юнійним робітникам до вирішення. Ось вам, мовляв, самі рішайте, як нам з вами поступити: чи тільки частину з вас нагнати з роботи, чи всім вам уврати по пару днів роботи.

Це так виходить: "Або ви, тату, їдте з кіньми на ніч, а я буду дома, або я буду дома, а ви їдте з кіньми на ніч". Рішайте, значить, хоч як хоч так, то все одно має вийти на користь роботодавцям, а на шкоду робітникам.

І при чім тут рішення юній? Чому над цим питанням мають голосувати юнійні робітники? Що це, вони навімамі робітників, або завідують шпанами? Або-ж, чи це рішення останє святим для роботодавців, для сіпарської компанії і управи правительственних адлянодоржних і вони його не змінять, як що уважатимуть за вигідне і потрібне для себе?

Звісна річ, що юнійні робітники та їх рішення цього питання тут нічого, коли навіть брати це з того боку, що ніби то означає будь-би обі контрактіві сторони в спільному порозумінні вирішують змінити умови включені в контракті. Роботодавці-ж й так не додержувались контракту і не зобов'язані нічим виконати одне рішення юнійних робітників, як що воно не буде таким, якого вони бажають.

На нашу думку, юнійні робітники повинні цю справу оставити роботодавцям до вирішення та взятися краще за організування всіх робітників в шпанах проти цього нового шкідливого кроку проти робітників. Нехай вони самі собі ломлять голову. Що вони зроблять, то за те й відповідати будуть.

Колі-ж юнійні робітники візьмуться рішати такі питання, то мусять приготуватися до того, що на них цюкватимуть роботодавці виконання з роботи і невдоволення робітників, вказуючи, що це, мовляв, не ми, а вони так справу вирішили. А самі-ж вони все одно, що захотять те й робитимуть до того часу, поки робітники не будуть настільки сильно організовані, щоб змогли справді диктувати їм свої умови, от хоч-би й скорочення годин праці для всіх робітників, тільки з тим застереженням, що платня має остати та сама, що була за довгі години праці. Про свої робітничі справи повинні юні дати, про організування робітників для цілковитого знищення викупу праці.

РОЗМОВА З ТОВ. І. Ю. КУЛИКОМ.

Співробітник редакції "Українських Робітничих Вістей" мав розмову з заступником офіційного представника Союзу Рад. Соціалістичних Республік в Канаді, т. І. Ю. Куликом, який на кілька днів загостив у Вінніпег по службовим справам. На поставлені питання нашого співробітника т. І. Ю. Кулик відповів:

Питання відбудови сільсько-го господарства дуже гостро стоять в Радянському Союзі, і від становища сільського господарства залежить добробут цілої країни. Це примушує нас уважно вивчати техніку й способи провадження сільського господарства в тих країнах, де вони досади значного ступня розвитку. Одною з таких країн є Канада і власне з метою ознайомитися з сільським господарством в самому центрі його, ми й приїхали сюди, себ-то я і наш агрономічний експерт т. Д. В. Павлов.

В першу чергу нас цікавила інспекція збіжжя, значить елеваторна справа і форми фермерської кооперації. Місцеві вінніпегські установи дуже уважно поставилися до нашої справи і дали нам всі потрібні інформації.

З Вінніпегу думаємо вийти до Форт Вільям і Порт Артур, щоб ознайомитися на місці з термінальними елеваторами. Відти я поверну до Монреалю, а т. Павлов має на думці відвідати це місто в Торонто.

Взаїмини між канадським урядом і радянським.

Як бачу, вас цікавить це питання і про нього доводиться говорити не багато. Після підписання в Лондоні угоди між радянським і англійським урядами, наші взаємини з канадським урядом (правительством) треба вважати цілком нормальними. Деякі дрібні непорозуміння, які були раніше, тепер цілком зліквідовані. Між ними положено справу з тією літературою, адресованою нашому представництву, яку скомфікували (задержали) цю канадські установи. Колись ворожа преса підняла галас з цього приводу, писала, що це якась страшна пропаганда. Але канадський уряд розглянувши цю справу, визнав, що ніякої пропаганди там не було і обізвав всю ту літературу повернути представництву назад.

При останній своїй розмові з т. А. Язиковим, канадський прем'єр-міністр Мекензі Кінг заявив, що канадський уряд вповні буде керуватися підписаною між англійським і радянським урядами угодою, на підставі якої офіційне агентство Радянського Союзу користується правами недоторканості, а також має право захищати інтереси своїх громадян, себ-то, виконувати не тільки торговельні, але й консульські функції.

Скільки правди у вістках про голод на Україні.

Питаєте, скільки правди у вістках про голод цього року на Україні і в цілому Радянському Союзі взагалі. Відповідаю: Голоду в нас нема. Правда, є частковий недорід в порівнянні з урожаєм минулого р., щось подібне до того, що ми бачимо і в Канаді. Але наш урожай в Радянському Союзі дасть можливість не тільки задовольнити потреби неврожайних районів, але цей експортувати (вивозити) за кордон близько 200 мільонів пудів збіжжя.

Радянським урядом утворено відповідні установи для забезпечення в першу чергу потреб населення неврожайних районів. Велику допомогу в цьому напрямку дасть нам операція, яка за останні часи зробила значні успіхи. Серед українських кооперативних установ найбільше виділяється своєю активністю і успішно працює Українбанк, який з'осередив в своїх руках більшість кредитових операцій з селянством.

Як поступає українізація.

Українізація проводиться активніше, як колисьбуде перед

тим. Правда, до виконання її завдань аж на 100% ще далеко, бо ми зустрічаємося в цій праці з браком культурних українських сил, а часом подекуди і з пасивними перешкодами, що їх чинять деякі злочинні елементи, яким вдалося пролізти в поодинокі установи, але з цим явищем наш уряд рішуче бореться. Для більш успішного переведення українізації утворено "Товариство сприяння розвитку української наукової мови", на чолі якого стоїть голова Ради Народніх Комісарів Радянської України т. В. Чубар.

Наша тактика супроти української культури не обмежується наданням її однакових прав з російською культурою. Ми вважаємо, що українській культурі, яка надто довго була пригнобленою, треба надати більших привілеїв і засобів, бо тільки тоді вона зможе вповні розвинути і внести свої цінні скарби у всевітню пролетарську скарбницю.

Шкільництво на Радянській Україні.

На жаль я не можу дати вам докладних цифр про число українських шкіл на Радянській Україні, бо з собою їх не маю. Можу тільки сказати, що на Україні маємо біля 30 вищих шкіл, себ-то Інститут Народньої Освіти (університетів), політехнік, технологічних інститутів, гірничий інститут, гірничі техніку, кооперативний інститут, Медичні Академії, Інститут Народнього Господарства.

Навчання в цих вищих школах провадиться на українській мові, а подекуди паралельно на українській і російській.

Середні і народні школи українські. Наприклад на Поділлі і Полтавщині є 97% українських шкіл. Для потреб українського населення особливо до більших містх існують російські і єврейські школи. Значно менше українських шкіл є в Донбасі, себ-то вугільному районі, і на це звертаюся увагу на останній партійній конференції. Українізація шкіл провадиться і там активніше.

Освітня система на Радянській Україні значно відрізняється від освітньої системи в Радянській Росії. Річніця ось яка: На Україні є 9-ти річна єдина трудова школа, а в Росії 7-ми річна і другого ступеня. На Україні після скінчення 9-ти річної трудової школи для того, щоб підготувати до одного фаху, учня приймається або до професійної школи, або технічної, або кооперативної, сільсько-господарської. Там вчиться він 2-3 роки і підготовляється до свого фаху. А для одержання остаточного фаху, їде з учень після цього у вищу школу.

У вищих шкодах звертається особливу увагу на спеціальний напрям науки, себ-то, в ній є як мога менше всяких прибічних знань і учень спеціалізується у вибраному фаху.

До шкіл в першу чергу на Радянській Україні приймаються діти робітників і незаможних селян.

Вражнина з Вінніпегу.

Питаєте, як вражнина зривав на мене Вінніпег. Мушу признати, що незвичайно приємне і то так Вінніпег, як й його українська робітничка колонія, якій залишається ще раз побажати активної і корисної праці.

Кожний класово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу газету
The WORKER
 Офіційний орган Комуністичної Партії Канади.
 Передплата на рік виносить \$2.00, на піврік \$1.00.
 Зашліть передплату такі ще вині!
 Адреса:
THE WORKER,
 Room 301, Tyrrell Bldg.,
 95 King St., East,
 Toronto, Ont.

ДО ТЕАТРАЛЬНОГО СЕЗОНУ.

Наближається осінь, а з нею і початок активної організаціїно-освітньої праці в товариствах. З досвіду знаємо, що тільки там ведеться успішно праця, де крім бажання працювати товариші вміють використати всі організаційно-освітні чинники.

Побіж масових пропагандових мітингів, лекцій, праці освітних гуртків, такими чинниками при філіях, відділах і товариствах Ст. У.Р.Д. є драмгуртки, хори і оркестри. Колісь товариші дивилися на театральне мистецтво як на забавку і не надавали йому значіння. Потім почали використовувати його для фінансової піддержки організації. А тепер зрозуміли, що штука, пісня і музика є великим виховаво-організаційним засобом, якщо ми уміємо їх використовувати. Це значить — уміти використовувати мистецтво в інтересах пролетаріату, заставивши його служити працюючій класі.

Як його заставити служити — про це тут не приходить багато-говорити. Деякий досвід на цим полі ми вже маємо. Лишається тільки поширити його і зміцнити. Щоби цього доконати, треба знати, як до цього взятися.

Пічемо з драмгуртків. В кожній місцевості при кожних товаристві є товариші і товаришки, що мають нахил до гри представств, просто люблять, і старуються після свого знання совістю виконувати взятій на себе обов'язок. То-ж лишається не тільки не перешкоджати, але дати всяку можливість таким товаришам і товаришкам взятися за ту роботу і повести її як слід.

Те-ж саме й з піснями. Переважно буває так, що ті самі особи, що люблять театральні штуки, одночасно люблять і спів. Треба отже поорганізувати з таких товаришів і товаришок при філіях, відділах і товариствах драматично-співацькі гуртки. Для членів таких гуртків не треба членських вкладок, чи взагалі, як де товариші уважать за краще, але ці гуртки треба зцентралізувати, звзвяти їх товарисько дисципліною і дати їм повну змогу розвиватися.

Так само треба усистематизувати виставу шук і концерти. Пожаданним було-б, щоб товариші на місцях заадагали перевіряти свої театральні бібліотеки і з них виврали до постановки ряд відповідних іслів. Нових театральних творів у нас тепер хоч не так багато, однак дещо знайдеться. Де-що можна повторити із старих творів. Треба лише уникати старого дрібномишанського стилю, який так знаний вже старим і малим і який не дозволяє вже глядача, бо замість дати йому щось нового, гарного, замість кликати його до

боротьби, будити в нему віру в побіду — ці старі твори тягнуть глядача в мішанське багно за десятки років назад. Такі твори ніякого виховавого значіння не мають.

Треба також присвятити більше уваги пісні. Є два роди пісні: нова-революційна пісня і стара-народна. Потім їде ще мішанина, якої нікуди не приточити. І треба признатись, що ота мішанина чомусь найкраще приймається. Причина певно та, що перші дві пісні є складніші, тяжчі до вивчення, тоді як ота мішанина, "маморосійщина", як її звуть на Україні, своєю банальною крикливістю подобається дурдині, розум якої не може збагнути краси революційної або чистої народної пісні.

Цю "маморосійщину" треба рішуче геть вивести як з репертуару наших представств, так і з пісень. Тепер при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу час від часу друкуються на міміографі гарні народні і революційні пісні і їх можна набувати за доступну ціну. Ці пісні треба вичувати і співати в наших товариствах та на концертах.

Треба цього сезону звернути пильну увагу на діточі мандолинові оркестри. Та й взагалі треба плекати серед дітей любов до пісні й музики, памятаючи, що всяка наука розвиває мозок дитини.

Виконавши все це, поставивши драматично-співацькі і музикальні гуртки при філіях, відділах і товариствах на міцні ноги, розвивувши в них працю до найвищого ступеня — ми заставимо театральне мистецтво служити працюючим масам.

Ще кілька слів що до театральних підручників. Пятій з'їзд С. У.Р.Д. ухвалив заснувати при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу центральну театральномюзичну бібліотеку. Щоб скорше можна було приступити до заснування такої бібліотеки, філії, відділи і товариства повинні негайно надіслати до Екзекутивного Комітету театральні підручники. Не треба висилати всіх підручників, а лише ті, котрих є по кілька примірників. Отже певну частину оставити в себе для вжитку, а решту вислати до Екзекутивного Комітету.

Отримавши ці підручники, Екзком постарается набути певну кількість нових і заложити з них театральну бібліотеку. Видасть каталог, розішле його до всіх філій, відділів і товариств і цим дасть можливість всім драмгурткам користуватися всіма творами, які будуть зібрані в цій бібліотечі.

Що-ж до ведення загальної організаційно-освітньої праці, то Екзком розішле на дрібний спеціальний обіжник до всіх філій, відділів і товариств, в я-старим і малим і який не дозволяє вже глядача, бо замість дати йому щось нового, гарного, замість кликати його до

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В РУМУНІІ.

Аграрні заворушення, що розпочалися в Румунії, та загальне невдоволення з сучасного уряду, сталися у наслідок заостреної в Румунії економічної кризи, від якої особливо терпить сільське господарство, економічна основа цієї країни. Величезне скорочення сільсько-господарської продукції, зменшення експорту, зруйнування промисловості, знецінення валюти, безробіття, — ось які ознаки тієї кризи, що насуулась на Румунію.

Від часу війни румунський бюджет не має активного балансу, ціни на хліб та предмети першої необхідності в країні дедалі більше зростають. Букарест — столиця сільсько-господарської країни, якою є Румунія, араз відчуває хлібний голод. Маса населення дедалі більше починають усвідомлювати те, що одною з найголовніших причин збільшення кризи є незвичайно невелика платіжка уряду, наданчійна кількість зловживань в керуванні країною та загальна безгосподарність і підкупність румунських урядовців.

Недавно у військовому відомстві виявлено колосальні зловживання. На складах військово-санітарної частини виявлено недостача. Медикаменти та різкі хемічні средства, що були одержані від Німеччини за рахунок репарацій, продані бушарі кількома військово-санітарними урядовцями. Великі статті та замітки, що з'явилися в газетах з цього приводу, через кілька днів припинились. Лише одна газета, ворожа до уряду, знову порушила цю справу і з документами в руках стверджує, що винні винні офіцери не тільки не покарані але й одержали нагороду.

Така-ж сама історія була і з величезною катастрофою, що сталася на гарматних складах. Влада намагається скласти виписку на "більшовиків" і під цим приводом припинити шукання справжніх винників. Але народ перекопаний, що вибух вчинено для того, щоб прикрити колосальну недостачу на складах військових засобів.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ

І буває-ж часом так погано на душі?..

— Це пояснюється тисненням атмосфери — каже мій приятель. — Марс літає десь недалеко від Землі і тисне атмосферу...

Декому вже таки добре тиснує.

Беру англійську газету і читаю: "В Керке, Нова Скошія, повісився в школі начальник поліції. Причини не відомі".

І чого його понесло до школи? Сплюнув і кинув газету.

Беру щиро українську... "західний свисток"... щоб душу розрадити й на першій таки сторони читаю: Якщо на другий тиждень наша газета не вийде, то це значить, що друкарські машини поломалися... Ой, ой, ой, вже доляється. А поки газета до нас дійшла, то від машин вже нічого не лишилося...

Ах, забув дописати. В міжку редактора також щось почало ломитися.

Від тиснення атмосфери.

Чого сплутав носа? — питає мене товариш.
 — Лиши мене. Погані вісти.
 — Коло мене також.
 — А коло тебе що?
 — Шойно отримав сумного листа з Торонто... Пишуть... пишуть... т... т... т...
 — Не плач, розкажуй.
 — Пишуть, що "Пробій" пробився на тризуб, а босий остався без чобіт.
 Кара господня...

Телеграма доносить, що у Владивостоці арештували кількох "дюків" (князів), між ними брата царського і кузина, які збралися промишляти бандинством.

Ага, прийшли муки на "дюків"!
 Трошки відягло від серця. Іє тому, що їх арештували, але тому, що й англійська буржуазна преса пише, що царів брат і кузин і ще кілька "дюків" пошилися в бандині.
 А Марс тисне.

Виголошуючи останню промову на суді в обороні шікаговських мільонерських бандині, адвокат Кларенс Даров розслаканих сказав, що коли суд засудить цих бандинів на смерть, то поповнить морд. Не сказав цей славний адвокат, чи можна убити чоловіка не поповнюючи морду?

У вівторок, 26. серпня громадине Вінніпегу мали нагоду бачити Марса... себт білого дия. Марса й Місяця, Марс йшов всего кілька кроків від Місяця. Люде ходили з позадираними до гори головами. І тшлялися, що бачили Марса. Вечером прочитали, що то була Венера.

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В РУМУНІІ.

Аграрні заворушення, що розпочалися в Румунії, та загальне невдоволення з сучасного уряду, сталися у наслідок заостреної в Румунії економічної кризи, від якої особливо терпить сільське господарство, економічна основа цієї країни. Величезне скорочення сільсько-господарської продукції, зменшення експорту, зруйнування промисловості, знецінення валюти, безробіття, — ось які ознаки тієї кризи, що насуулась на Румунію.

Від часу війни румунський бюджет не має активного балансу, ціни на хліб та предмети першої необхідності в країні дедалі більше зростають. Букарест — столиця сільсько-господарської країни, якою є Румунія, араз відчуває хлібний голод. Маса населення дедалі більше починають усвідомлювати те, що одною з найголовніших причин збільшення кризи є незвичайно невелика платіжка уряду, наданчійна кількість зловживань в керуванні країною та загальна безгосподарність і підкупність румунських урядовців.

Недавно у військовому відомстві виявлено колосальні зловживання. На складах військово-санітарної частини виявлено недостача. Медикаменти та різкі хемічні средства, що були одержані від Німеччини за рахунок репарацій, продані бушарі кількома військово-санітарними урядовцями. Великі статті та замітки, що з'явилися в газетах з цього приводу, через кілька днів припинились. Лише одна газета, ворожа до уряду, знову порушила цю справу і з документами в руках стверджує, що винні винні офіцери не тільки не покарані але й одержали нагороду.

Куркулєно.